

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

24.11.2022
1560

КАРАР

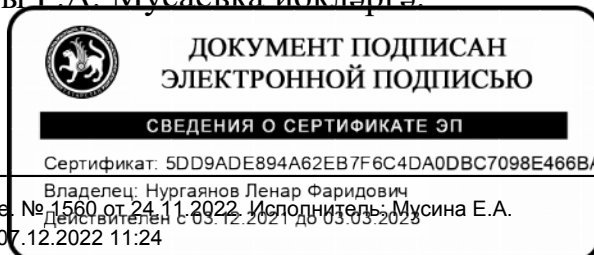
Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «2019-2024 елларга Алабуга муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2021 елның 3 декабрдәге 1686 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» 2007 елның 24 июлдәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының «2019-2024 елларга Алабуга муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2021 елның 3 декабрдәге 1686 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:
 - 1.1. Муниципаль программа исемен түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү».
2. «2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү» муниципаль программасын яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).
3. Алабуга муниципаль районы Финанс-бюджет палатасына (Э.И. Садыкова) әлеге максатларга жирле бюджетта каралган ассигнованиеләр чикләрендә программаны финанслауны тәмин итәргә.
4. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң икътисади үсеш буенча урынбасары Р.А. Мусаевка йөкләргә.

Житәкче

Л.Ф. Нургаянов

Татарстан Республикасы
Алабуга муниципаль районы
Башкарма комитетының
24.11.2022
1560
белән расланган карарына
1 нче кушымта

**«2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районында
кече һәм урта эшқуарлык субъектларын үстерү»
муниципаль программасы**

Муниципаль программаның паспорты.

Программаның исеме	«2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү» муниципаль программасы.
Программаның төп эшләүчеләре	Аабуга муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты һәм бурычы	<p>Программаның максатлары:</p> <p>АМР проект идарәсе кертү;</p> <p>КУЭ субъектлары өчен «Үсеш инфраструктурасын» булдыру; эшкуарлыкның яңа эш башлаучы субъектларына комплекслы ярдәм күрсәтү;</p> <p>халык арасында эшмәкәрлекне популярлаштыру;</p> <p>КУЭ субъектлары компетенцияләрен арттыру;</p> <p>КУЭ субъектлары өчен акселерация программасын эшләү һәм гамәлгә кертү;</p> <p>Программаның бурычлары :</p> <p>яңа проектларда ихтыяжларны ачыклау,</p> <p>перспектив юнәлешләрне һәм базар урынын билгеләү;</p> <p>эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару өчен шартлар яхшырту һәм шартлар тудыру;</p> <p>КУЭ субъектларының ташламалы финанслау программаларына информативлыгын һәм үтемлелеген тәэмин итү;</p> <p>эшмәкәрләрне жәлеп итү дәрәжәсен күтәрү, бердәм эшлекле киңлек булдыру;</p> <p>авылда кооперация системасын үстерү.</p>
Программаның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	<p>Микъдар индикаторлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> -кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; -кече һәм урта эшкуарлык белән шөгыльләнүчеләр санын арттыру; - КУЭ өлкәсендә уртача айлык хезмәт хакын арттыру; -кече һәм урта предприятиеләрнең әйләнешен арттыру; - тулаем территориаль продукт күләмендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерә торган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) өлешен арттыру; - КУЭ субъектларынан салымнар һәм башка мәжбүри түләүләр күләмен арттыру; - КУЭ субъектлары экспортларының өлешен арттыру, - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары гына катнаша торган сатып алулар өлешен арттыру; - инвестицияләрнең гомуми күләмендә кече предприятиеләр инвестицияләре өлешен арттыру; - сыйфат индикаторлары: - Алабуга муниципаль районының КУЭ субъектларының эшлекле активлыгы индексын арттыру,

	- КУЭ субъектларының бизнесны алып бару шартлары белән канәгатълеген арттыру .																															
Программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм вакыты (сроклары)	2019 - 2025																															
Программаның башкаручылары	Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты																															
Финанслау күләме һәм чыганақлары	<p>Финанслауның гомуми күләме җирле бюджет хисабына 1104,5 мең сум. Еллар буенча:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Финанслау чыганагы</th> <th colspan="7">Финанслау суммасы, млн. сум.</th> </tr> <tr> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Жирле бюджет</td> <td>150</td> <td>160,0</td> <td>154,5</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> </tr> <tr> <td>Барлығы</td> <td>150,0</td> <td>160,0</td> <td>154,5</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> <td>160,0</td> </tr> </tbody> </table> <p>Финанслау күләме фаразланган характерда һәм ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>	Финанслау чыганагы	Финанслау суммасы, млн. сум.							2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Жирле бюджет	150	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0	Барлығы	150,0	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0
Финанслау чыганагы	Финанслау суммасы, млн. сум.																															
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025																									
Жирле бюджет	150	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0																									
Барлығы	150,0	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0																									
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты																															
Программаны гамәлгә ашыруда төп нәтижә	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшқуарлык субъектлары санын арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык белән шөгыльләнүчеләр санын арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә уртача айлык хезмәт хакын арттыру; - кече һәм урта предприятиеләрнең әйләнешен арттыру; - тулаем территориаль продукт күләмендә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары җитештерә торган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) өлешен арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык субъектларынан салымнар һәм башка мәҗбүри түләүләр күләмен арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык субъектлары экспортларының өлешен арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык субъектлары гына катнаша торган сатып алулар өлешен арттыру; - инвестицияләрнең гомуми күләмендә кече предприятиеләр инвестицияләре өлешен арттыру; - Алабуга муниципаль районының кече һәм урта эшқуарлык субъектларының эшлекле активлығы индексын арттыру; - кече һәм урта эшқуарлык субъектларының бизнесны алып бару шартлары белән канәгатълеген арттыру. 																															

I. Программаны гамэлгә ашыру өлкәсенә тасвирнамәсе, проблемалар һәм аларны чишү юллары

Алабуга муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасы (алга таба – Программа) 2025 елга кадәр эшләнган. Программа кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән чараларны үз эченә ала.

Программаны гамэлгә ашыру чорында мәгълүмати һәм матди ресурсларны консолидацияләү, үсеш нокталарын һәм өстенлекле юнәлешләрне билгеләү, хокукый актларга төзәтмәләр кертү, программаны нәтижәле гамэлгә ашыруга комачаулый торган административ киртәләрне бетерү гамэлгә ашырылачак, шулай ук программаның төп чараларын тормышка ашыру, кече һәм урта бизнеска ярдәм инфраструктурасын формалаштыру, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс һәм мәгълүмати ресурсларга үтемлелеген арттыру күздә тотыла.

1. Алабуга муниципаль берәмлегендә КУЭ үсешә проблемаларын бәяләү һәм Агымдагы ситуациягә анализ

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Алабуга муниципаль районы дәүләт сәясәтенә аерылгысыз өлеше һәм районның социаль-иқтисади үсешенә өстенлекле юнәлешләрнең берсе булып тора.

2019-2025 елларга элекке программаны эшләү һәм эшкуарлыкны үстерү буенча бурычларны программалы - максатчан ысул белән хәл итү зарурлыгы кайбер объектив факторларга бәйле:

1) Татарстан Республикасының социаль-иқтисади үсешә фаразлары һәм программалары, Татарстан Республикасы норматив актлары белән билгеләнгән өстенлекле бурычлар белән программа максатларының һәм бурычларының үзара килешеп эшләү зарурлыгы;

2) Татарстан Республикасында гамэлгә ашырыла торган кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өлкәсендә дәүләт сәясәте максатларына ирешүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген билгеләү, күрсәтелгән чараларны гамэлгә ашыру өчен финанслау күләмнәрен һәм чыганақларын, шулай ук программада катнашу өчен субъектларга туры килергә тиешле критерийларны күрсәтүгә жаваплылык;

3) сәнәгать житештерүе кимү һәм эшсезлек үсешә белән бәйле килеп туган катлаулы социаль-иқтисади хәл;

4) программа чаралары комплексын эшләү һәм гамэлгә ашыру максаты белән кече һәм урта эшкуарлык проблемалары масштабы, катлаулылыгы һәм күптөрлелеге һәм аларны интеграцияләү кирәклеге;

5) төрле дәрәжәдәге хакимият органнарының һәм дәүләтнеке булмаган оешмаларның, шул исәптән эшмәкәрләрнең ижтимагый берләшмәләрнең, эшкуарлар проблемаларын хәл итү өчен тырышлықларын координацияләүне таләп итү;

6) Россия Федерациясенә төрле шәһәрләрендә кече эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү буенча муниципаль максатчан программаларны гамэлгә ашыруның уңай тәҗрибәсе булу.

Административ киртәләрне киметү һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын үстерү хисабына бизнесны үстерү өчен

уңай шартлар тудыру аша элге программа чаралары төп максатка ирешергә мөмкинлек бирәчәк.

Ачыкланган проблемаларны хәл итү кече һәм урта эшқуарлык субъектлары ресурсларын, Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә федераль органнары, Татарстан Республикасы Хөкүмәте һәм Алабуга муниципаль районы мөмкинлекләрен жәлеп итеп системалы якын килү кысаларында гына мөмкин. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм итүгә бюджет акчаларын куллану икътисадка бюджеттан тыш өстәмә инвестицияләр жәлеп итәргә, кече һәм урта бизнес мөмкинлекләрен банк кредитлары алуны арттырырга мөмкинлек бирәчәк. Яшьләренә эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү, кадрлар потенциалын саклап калу өчен тулаем төбәк һәм аерым муниципаль берәмлекләр дәрәжәсендә кадрлар әзерләүнең комплекслы программасын гамәлгә ашыру зарур.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларының инновацион активлыгын, аларның сәнәгать кластерлары кысаларында эре сәнәгать предприятиеләре белән интеграциясен стимуллаштыру бары тик федераль һәм региональ дәүләт хакимияте органнары ресурсларын һәм мөмкинлекләрен жәлеп итү шартларында гына мөмкин.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларының һәм хакимият органнарының ресурсларын һәм мөмкинлекләрен берләштерү кече һәм урта бизнес өчен актуаль булган проблемаларны комплекслы хәл итәргә һәм икътисадның бу секторы үсешен тәмин итәргә мөмкинлек бирә.

Кече һәм урта эшқуарлык проблемаларын нәтижәле хәл итү өчен озак вакытлы финанс ресурсларын алуда, инновацион технологияләренә һәм продукцияне үзләштерүдә, кадрлар әзерләүдә, яңа эш башлаучы эшқуарларны офис майданчыклары һәм старт капиталы белән тәмин итү мәсьәләләрен хәл итүдә, бер үк вакытта ярдәм күрсәтүне тәмин итү өчен комплекслы якын килү кирәк. Элеге Программа, нәкъ комплекслы якын килүне гамәлгә ашыру өчен юнәлдерелгән.

Кече һәм урта эшқуарлык эшчәнлегә күрсәткечләре, шул исәптән АМР шәхси эшқуарларының күрсәткечләре турында мәгълүмат түбәндә китерелгән:

Сан күрсәткечләре:

№ т/ б	Күрсәткечләр	Үлчәү /берәм. м.	01.01 2018 елга	01.01 2019 елга	01.07 2020 елга	01.07 2021 елга	01.01 2022 елга
1	Барлыгы кече һәм урта предприятиеләр, шәхси эшқуарлар саны, шул исәптән	берәмлек	3465	3248	2852	2980	2985
	кече предприятиеләр		1 257	1212	1198	1160	1162
	урта предприятиеләр		23	24	23	23	23
	шәхси эшқуарлар		2 185	2012	1631	1798	1800
2	Шәхси эшқуарларны да кертеп, кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше	млн. сум.	35856,5	31627, 1	30994,5	36732,2	37099,5
	кече предприятиеләр		27636	25518, 7	21696,2	30218,2	30030,0

	урта предприятиеләр		8220,5	6108,4	9298,3	6514	7069,5
	шәхси эшқуарлар		-	-	-	-	
3	Шәхси эшқуарларны да кертеп, кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә мәшгуль кешеләрнен исемлек буенча уртача саны	кеше	7940	7636	7734	7836	7845
	кече предприятиеләр		6473	6461	6262	6424	6430
	урта предприятиеләр		1467	1175	1472	1412	1415
	шәхси эшқуарлар		0	0	0	0	
4	Кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә, шәхси эшқуарларны да кертеп, уртача айлык хезмәт хақы	мең сум.	-	-	-	-	-
	кече предприятиеләр		20,1	20,5	30,7	30,7	31,0
	урта предприятиеләр		28,6	32,9	39,0 (бәя)	41,5	43,0
	шәхси эшқуарлар		-	-	-		
5	АМР тулаем территорияль продукт күләме (ВТП)	млн. сум.	67,9	71,4	73,6	100,9	105,3
	КУЭның тулаем территорияль продуктында, шул исәптән ШЭ	%	23,1	22,8	22 (бәя)	21,8 (бәя)	22,1 (бәя)

Сыйфат күрсәткечләре:

1) «Татарстан Республикасы районнарында эшлекле климат индексы» аналитик хисабына таянып (тикшерү чоры – 2018 елның беренче яртыеллыгына, Мәгълүматлар жыю методы:: тикшерү санын (катнаш методика: online + САТІ)

Максатчан аудитория-КУЭ компанияләре вәкилләре (генераль директорлар һәм аларның урынбасарлары)

Тармак структурасын сайлап алу: сәүдә (33%), житештерү (26%), хезмәт күрсәтү өлкәсе (41%) - бизнес күләме буенча сайлау структурасы: микро (78%), кече (18%), урта (4%)

Барлыгы сорау үткәрелгән: 8100 эшқуарлар (География: Татарстан Республикасының 45 районы*) Татарстан Республикасында КУЭның эшлекле активлыгы индексының әһәмияте 43,3 (47,3 – 2017 еллар, кимү:4)

Кыскарту, финанслау мөмкинлегеннән тыш, барлык тикшерелгән компонентларда да күзәтелә.

АМР күрсәткечләре:

Күрсәткечләр, компонентлар	2019		2018		Искәрмә	2017
	ТР буенча әһәмияте	ТР буенча әһәмияте	ТР буенча әһәмияте	АМР буенча әһәмияте		АМР буенча әһәмияте
Индекс:						

Эшлекле активлык индексы	43,1	40,3	43,3	47,2	Республика күрсәткечен нән 3,9-югарырак.	51,9
Компоненты:						
Эшлекле климат «компоненты» (бизнес алып бару шартларыннан канәгать булу)	-	-	37,1	45,5	Республика күрсәткечен нән 8.4 – югарырак	52,8
"Табыш" компоненты (табыш динамикасы)	-	-	38,4	47,2	Республика күрсәткечен нән 8.8 – югарырак	51,2
“Кадрлар” компоненты (Штатлар)	-	-	46,8	50,3	Республика күрсәткечен нән 3,5 - югарырак	58,5
«Финанслау алу мөмкинлеге» компоненты (банк кредитлары)	-	-	38,7	38,9	Республика күрсәткечен нән 0,2 – югарырак	35,2
«Инвестицияләргә әзерлек» (бизнесны киңәйтү) компоненты	-	-	51,0	53,1	Республика күрсәткечен нән 2,1 - югарырак	64,0

Ачыкланган проблемаларны хәл итү өчен смарт-максатлар формалаштыру: 1 нче максат: КУЭ һәм финанслауның башка чыганаclarы өчен банк кредитларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру, шул исәптән мөлкәти ярдәм күрсәтү.

Ачыкланган проблемаларны хәл итү өчен смарт-максатлар формалаштыру: 1 номерлы максат: кече һәм урта эшкуарлыкка һәм финанслауның башка чыганаclarы өчен банк кредитларыннан файдалану мөмкинлеген һәм шул исәптән мөлкәти ярдәм күрсәтүне дә арттырыу.

2) Эшкуарлык проблематикасы (Татарстан Республикасы муниципаль районнарында эшлекле климатны өйрәнү, 2017 ел (Татарстан Республикасы Президенты каршындагы эшкуарлык Советы белән АК БАРС банк берлектә үткәрелде).

2.1. Татарстан Республикасында бизнес проблемалары (сезнең бизнесның кайсы өлкәсендә бүген проблемалар барлыкка килә?)

SWOT - ТРда бизнес үсешен анализлау:

Эчке мохит	Көчле яклар: тикшерү предметы булмаган	Көчсез яклары: 1. Финанслау алу белән проблемалар (36%); 2. Продукция һәм хезмәт күрсәтүләр сату проблемалары, шул исәптән реклама каналларына керү (34%); 3. Кадрлар житешмәү (23%); 4. Эшләнмәгән эшлекле инфраструктура (22%)
-------------------	--	---

Тышкы мохит	Мөмкинлекләр: тикшерү предметы булмаган	Янаулар: 1. Законнар һәм жайга салуның камил булмавы (41 %); 2. Административ каршылыктар (30%);
--------------------	--	---

2.2. Татарстан Республикасында бизнес проблемалары (бүген сезнең бизнесның кайсы өлкәсендә проблемалар килеп чыга?)

Бизнес һәм жирле хакимият арасындагы мөнәсәбәтләрне ничек бәяләр идегез?

-Үсеш өчен уңай шартлар тудырыла (8%) яисә бизнесны үстерү өчен кулай шартларны хуплыйлар (17 %).

Хупламыйлар, әмма бизнесны үстерүгә комачауламыйлар да (36%).

- Мөгаен, бизнес үсешенә комачаулыйлар (17%)

- Бизнес үсешен кыенлаштыра (11%)

- Жавап бирергә авырсынам (10%)

2.3. Муниципаль хакимият ягыннан ярдәм соратып алу. ТОП-6:

2 нче максат: КУЭ продукциясен һәм хезмәтләрен сату каналларын булдыруга ярдәм күрсәтү;

3 нче максат: кадрлар ресурсларына һәм хезмәт базарындагы тәкъдимләргә ихтияж арасында дисбалансны минимальләштерү;

4 нче максат: эшлекле инфраструктураны үстерү;

5 нче максат: КУЭ компетенциясен күтәрү;

6 нчы максат: административ киртәләрне киметү;

7 нче максат: КУЭ белән хезмәттәшлекне арттыру.

Коммуникацияләрне жәлеп итү һәм төзү;

8 нче максат: тендерларда һәм сатып алуларда катнашу буенча киртәләрне бетерү өчен шартлар тудыру;

9 нчы максат: стартапларга комплекслы ярдәм күрсәтү.

1.2. Икътисадның төрле секторларында КУЭ үсеше

Алабуга муниципаль районында эшчәнлек төрләре буенча шәхси эшкуарларны бүлү түбәндәгечә:

- эшкәртү производстволары – 4,9%,
- авыл хужалыгы-5,9%,
- сәүдә-38,5%,
- транспорт һәм элементә – 20,8%,
- күчемсез мөлкәт белән операцияләр – 4%,
- төзелеш – 4,1%,
- һәм башкалар-21,8%.

Алабуга муниципаль районының кече эшкуарлык структурасы түбәндәге өлкәләр белән күрсәтелә:

- эшкәртү производстволары-13%,
- төзелеш-18%,
- сәүдә-27%,
- күчемсез мөлкәт белән операцияләр – 5%,
- авыл хужалыгы-1%,
- һәм башкалар-36%.

Алабуга муниципаль районының кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләгәндә, житештерү секторына, мәгълүмати-коммуникацион технологияләр өлкәсендәге предприятиеләргә күбрәк игътибар бирергә, районның кече һәм урта предприятиеләренә инновацион активлыгына ярдәм итәргә һәм фән сыйдырышлы оешмалар өлешен арттырырга кирәк.

Сәнәгать кластерлары кысаларында эре сәнәгать предприятиеләре белән интеграцияләү максатларында Алабуга муниципаль районының кече һәм урта предприятиеләренә инновацион активлыгына һәм эре бизнеска чыгымнарны киметергә һәм үз продукциясенә сыйфатын камилләштерергә ярдәм итәргә кирәк. Кече һәм урта предприятиеләр потенциалыннан файдалану район икътисады структурасын диверсификацияләргә, Алабуга муниципаль районы предприятиеләре житештерә торган продукциянең сыйфатын һәм ихтыяжын арттырырга мөмкинлек бирә.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Алабуга муниципаль районында урта сыйныфның тормыш дәрәжәсен күтәрү, формалашу һәм тотрыклы социаль-икътисадый мохит булдыру шартларының берсе булып тора.

Шулай ук төбәк халкын эш белән тәмин итү проблемасы да кискен тора. Үз бизнесында халыкның үзмәшгульлеген тәмин итү эшсезлек проблемаларын хәл итүнең һәм төбәкнең кеше капиталы потенциалын гамәлгә ашыруның мөһим чыганагы булып тора.

Кече һәм урта эшкуарлыкның, шул исәптән АМР индивидуаль эшкуарларының тармак өлеше турында мәгълүмат түбәндә китерелгән:

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмлекләре	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Барлыгы икътисадый эшчәнлек төрләре буенча кече эшкуарлык субъектлары исәпкә алынды:	берәмлек	1294	1300	1244	1237	1198	1160

Авыл, урман хужалыгы, ау, балыкчылык һәм балык үрчетү	берәмлек	33	27	24	22	26	29
Балык тоту, балык үрчетү	берәмлек			-	-		
Файдалы казылмалар чыгару	берәмлек	18	17	14	12	13	12
Эшкәртү производстволары	берәмлек	227	193	170	170	172	174
Электр энергиясе, газ һәм пар белән тээмин итү; һава кондиционерлау	берәмлек		16	14	14	19	20
Электр энергиясе, газ, һәм су житештерү һәм бүлү	берәмлек	22		-	-		
Су белән тээмин итү; ташландык суларны агызу, калдыкларны жыю һәм утильләштерүне оештыру, пычраткычларны бетерү эшчәнлеге	берәмлек		11	12	14	10	9
Төзелеш	берәмлек	235	225	229	237	228	225
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт чараларын һәм мотоциклларны ремонтлау	берәмлек	310	360	337	323	301	283
Транспортлау һәм саклау	берәмлек		131	134	140	130	132
Транспорт һәм элементә	берәмлек	148		-	-		
Кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре эшчәнлеге	берәмлек	26	28	28	30	26	23
Мәгълүмат һәм элементә өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек		21	23	25	24	21
Финанс һәм иминият эшчәнлеге	берәмлек	12	12	-	12	8	8
Күчәмсез милек белән операцияләр буенча эшчәнлек	берәмлек	205	70	-	66	61	53
Һөнәри, фәнни һәм техник эшчәнлек	берәмлек		76	-	76	82	75
Административ һәм өстәмә хезмәтләр	берәмлек		67	-	51	44	44
Дәүләт идарәсе һәм хәрби куркынычсызлыкны тээмин итү; социаль тээмин итү	берәмлек	-		-	1	3	3
Башка коммунал, социаль һәм шәхси хезмәтләр күрсәтү	берәмлек	31		-	-	-	-
Мәгариф	берәмлек	9	11	-	9	6	6
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек	18	19	-	18	21	22
Мәдәният, спорт, ял һәм күнел ачу өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек		7	-	5	7	7
Башка төр хезмәтләр күрсәтү	берәмлек		9	-	12	13	12

Эшчәнлек төрләре	Үлчәү берәмлекләре	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Төп дәүләт теркәү номеры булган (теркәлү узган) шәхси эшмәкәрләр-аларның	берәмлек	2138	2138	2154	2012	1631	1798

барысы да икътисадый эшчәнлек төрләре буенча:							
Авил, урман хужалыгы, ау, балыкчылык һәм балык үрчетү	берәмлек	127	127	130	-	-	-
Файдалы казылмалар чыгару	берәмлек	2	2	1	-	-	-
Эшкәртү производстволары	берәмлек	105	105	112	-	-	-
Электр энергиясе, газ һәм пар белән тээмин итү; һава кондиционерлау	берәмлек	1	1	1	-	-	-
Су белән тээмин итү; ташландык суларны агызу, калдыкларны жыю һәм утильләштерүне оештыру, пычраткычларны бетерү эшчәнлеге	берәмлек	7	7	10	-	-	-
Төзелеш	берәмлек	87	87	90	-	-	-
Күпләп һәм ваклап сату; автотранспорт чараларын һәм мотоциклларны ремонтлау	берәмлек	823	823	800	-	-	-
Транспортлау һәм саклау	берәмлек	444	444	473	-	-	-
Кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре эшчәнлеге	берәмлек	72	72	76	-	-	-
Мәгълүмат һәм элементә өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек	42	42	47	-	-	-
Финанс һәм иминият эшчәнлеге	берәмлек	12	12	9	-	-	-
Күчәмсез милек белән операцияләр буенча эшчәнлек	берәмлек	85	85	89	-	-	-
Һөнәри, фәнни һәм техник эшчәнлек	берәмлек	75	75	67	-	-	-
Административ һәм өстәмә хезмәтләр	берәмлек	44	44	40	-	-	-
Дәүләт идарәсе һәм хәрби куркынычсызлыкны тээмин итү; социаль тээмин итү	берәмлек	-	-	-	-	-	-
Мәгариф	берәмлек	13	13	17	-	-	-
Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек	7	7	9	-	-	-
Мәдәният, спорт, ял һәм күнел ачу өлкәсендә эшчәнлек	берәмлек	23	23	23	-	-	-
Башка төр хезмәтләр күрсәтү	берәмлек	133	167	167	158	-	-
Эш бирүчеләр буларак йорт хужалыклары эшчәнлеге; шәхси йорт хужалыкларының үз куллану өчен товарлар житештерү һәм хезмәтләр күрсәтү буенча дифференциацияләnmәгән эшчәнлеге	берәмлек	-	-	-	-	-	-

Экстерриториаль оешмалар һәм органнар эшчәнлеге	берәмлек	-	-	-	-	-	-
Башка төр хезмәтләр күрсәтү	берәмлек		2	2	2	-	-

1.3. Кулланучылар базарын үстерү

Кулланучылар базары өлкәсендә эшләүче кече һәм урта предприятиеләр, гражданнар өчен эш урыннары булдыруга бәйле социаль бурычларны хәл итүдән тыш, сатып алуучыларга индивидуаль якын килүне, тар товар белгечлеген тәмин итә, шулай ук кече һәм урта житештерүчеләр, шул исәптән жирле авыл хужалыгы житештерүчеләре өчен сату каналларының берсе булып тора.

Кулланучылар базарлары инфраструктурасын үстерү һәм сәүдәне, жәмәгать туклануы хезмәтләрен һәм көнкүреш хезмәтләрен үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру Программаның мөһим өстенлеге.

Куллану базарын үстерү түбәндәге юнәлешләр буенча гамәлгә ашырылачак: законнар белән рөхсәт ителгән урыннарда сәүдә итү хокукын гамәлгә ашыруны тәмин итү;

жирле үзидарә органнары эшчәнлегенең нәтижәлелеген бәяләү күрсәткечләренә халыкны сәүдә хезмәтләре белән тәмин итүне характерлаучы өстәмә күрсәткечләргә кергү;

жирле үзидарә органнары тарафыннан кече һәм урта сәүдә предприятиеләреннән эшчәнлекне киңәйтү өчен гаризалар тулысынча канәгатьләндерүне тәмин итү;

шәһәр жәмәгать транспорты проектларын, ижтимагый киңлекләр проектларын проектлаганда һәм гамәлгә ашырганда сәүдә өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык ихтыяжларын исәпкә алуны тәмин итү, яңа торак микрорайоннарны проектлаганда һәм гамәлгә ашырганда; ярминкәләргә оештыру һәм аларда катнашу өчен барлык процедураларны максималь гадиләштерү;

сәүдә итүнең автоматлаштырылган рәвешләрен үстерү;

сәүдә инфраструктурасын үстерү, барыннан да элек, кече һәм урта эшкуарлык объектлары өчен сәүдә инфраструктурасын үстерү;

кече һәм урта авыл хужалыгы житештерүчеләренең кулланучыга максималь рәвештә үтеп керүен тәмин итү өчен заманча авыл хужалыгы һәм азык-төлек базарларын оештыру өчен шартлар тудыру;

гаилә сәүдә бизнесын үстерү, барыннан да элек, әлеге категория эшкуарларның милек хокукын яисә мондый биналарда эшчәнлекнең билгеле бер төрләрен гамәлгә ашыру шарты белән озак вакытка арендага алу хокукын бирү нигезендә, стационар урыннарда.

Моннан тыш, ял көне ярминкәләрен үстерү һәм эшкуарлык активлыгы үзәкләрендә сәүдә майданчыклары бирү дә күздә тотыла.

2018 елда Алабуга районында сәүдә һәм хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә кече һәм микро предприятиеләр саны 337 (районның кече һәм микро предприятиеләре гомуми санының 27,1%) һәм 800 шәхси эшкуар (ШЭ (ИП) гомуми санының 37,1%) тәшкил итте.

Халыкны жирле товар житештерүчеләр житештергән сыйфатлы товарлар белән тәмин итү максатыннан, кулай бәяләрдән ярминкәләргә оештырыла.

1.4. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

Яшьләрне үз эшләрэн булдыруга стимуллаштыручы шартлар тудыру Алабуга муниципаль районының социаль-икътисади системасының аерылгысыз өлеше булып тора.

Яшь кешеләр тарафыннан булдырыла торган кече предприятиеләр, аерым базар сегментлары өчен вак-серияле, уникаль продукция яки специфик хезмэт күрсәтүне үзләштереп, кулланучылар запросларына аеруча тиз җавап бирә алалар.

Яшьләр эшкуарлыкны үстерү өчен яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә җәлеп итү өчен шартлар тудырырга һәм яшь эшкуарның «дөрес» имиджын формалаштырырга кирәк.

Яшьләр эшкуарлыкны үстерү өчен:

- яшьләр арасында эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру (тренингләр үткәрү;

өлкән сыйныф укучылары өчен эшкуарлык буенча олимпиадалар уздыру; яшьләрне белем бирү курсларына чакыру;

яшь эшкуарларга дөүлэт ярдәме турында мәгълүмат бирү;

яшьләргә үткәрелә торган бизнес-проектлар конкурслары турында мәгълүмат бирү),

- яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә җәлеп итү (программалар турында мәгълүмат бирү, уку йортларында яшьләр арасында анкета сораштыру уздыру, үз предприятиеләре ачарга теләүче яшьләр белән конференцияләр үткәрү, аларда уңышлы эшкуарлыklar, бизнес һәм хакимият вәкилләре катнашырга тиеш);

- яшь кешеләргә бизнес алып бару күнекмәләрен үстерү максатыннан профильле укыту үткәрергә;

- шәхси һәм коллектив предприятиеләргә яшь гражданның салым салу һәм кредит бирү буенча ташламалар бирү;

- житештерү чаралары, биналар белән тәмин итү, аларның коммерцияле хәвеф-хәтәрләрен иминиятләштерү;

- яшьләр мәнфәгатьләрендә эшләнгән проектларга һәм тәкъдимнәргә ярдәм итү өчен бер тапкыр бирелә торган субсидияләр бирү;

- яшьләр инновацияле предприятиеләрен оешма табышына салым түләүдән азат итү беренче 2 ел дәвамында;

- яшьләр эшкуарлыкны өлкәсендә закон инициативаларын кабул итү; бизнес-климатны яхшырту;

- яшьләр эшкуарлыкны финансларны җәлеп итү;

- яшьләр арасында эшмәкәрлекне активлаштыру;

- яшьләр эшкуарлыкны ярдәм инфраструктурасын үстерү;

- яшьләр эшкуарлыкны белән шөгыйльләнүче барлык оешмаларны координацияләүнең бердәм системасын булдыру.

Яшьләр эшкуарлыкны үстерү буенча төп проблемалар булып яшьләрдә тәҗрибә һәм белемнәр җитмәү һәм инвестицияләр җитмәү тора.

Яшьләрне эшкуарлык эшчәнлегенә өлкәсендә мәгълүмат белән тәмин итү системасын булдыру, яшьләргә массакүләм мәгълүмат чаралары, полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологияләр куллану юлы белән мәгълүмат җиткерергә мөмкинлек бирәчәк.

Яшьләр эшкуарлыгының унай имиджын һәм абруен булдыру әлеге өлкәдә яшьләрне жәлеп итәчәк һәм үткәрелә торган чараларның эһәмиятен арттырачак.

Эшлекле яшьләр белән сөйләшүләр, төрле чаралар үткәрү, яшьләрне гомуми белем бирү учреждениеләрендә бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтү яшьләрне эшкуарлык мохитенә жәлеп итүгә ярдәм итәчәк.

Яшь эшкуарларны үз эшләрен булдыруда һәм үстерүдә озата бару консультация ярдәмен һәм аларның проектларын өлешчә инвестицияләүне, грант ярдәме конкурсларында иң яхшыларның катнашуын тәэмин итүне күздә тотта.

Яшьләрне эш белән тәэмин итүгә булышлык күрсәтү һәм яшьләрне районның һәм республиканың икътисади үсеш программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итә.

Эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру максаты белән массакүләм мәгълүмат чараларында һәм шәһәр сайтында эшкуарлык эшчәнлегенә актуаль мәсьәләләре буенча норматив, аналитик, мәгълүмати материаллар басыла.

Эшкуарлыкны популярлаштыру чаралары гомуми белем бирү оешмаларында, һөнәри һәм югары белем бирү мәгариф оешмаларында гамәлгә ашырыла. Болар-уен, тренинглар, укыту чаралары, белем бирү курслары, конкурслар, семинарлар, мастер-класслар һ. б.

Белем бирү дәрәжәсен күтәрү максатыннан, үз бизнесларын оештыру һәм үстерү мәсьәләләрендә мондый проектларны гамәлгә ашыру дәвам итә:

"Бизнес-класс" Россия Саклык банкынан һәм "Google" компаниясеннән, 2018 елда 146 кеше белем алды, 2017 елда мондый белем бирү мөмкинлегеннән шәһәрнең 145 кешесе файдаланды;

- «Эшкуарлык фабрикасы»-гамәлдәге эшмәкәрләр арасынан тәжрибәле остазлар житәкчелегендә 2018 елда белем бирү курсының 2 агымы узды, аларда якынча 37 кеше белем алды.

№ т/б	Укыту программасы	2016	2017	2018	2019
1	"Бизнес-класс»	369	145	146	80
2	"СТАРТ-Фабрика»	4	4	37	-

2024 елга кадәр план

№ т/б	КУЭның укыту программаларында катнашуы	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	"Бизнес-класс»	90	90	95	95	100	100	100
2	"СТАРТ-Фабрика»	30	30	30	40	40	40	40

1.5. Сәнәгать майданчыкларын үстерү һәм резидентларны жәлеп итү *

«Алабуга» махсус икътисади зонасы территориясендә «Синергия» индустриаль-технологик паркы урнашкан. Сәнәгать майданчыгының гомуми

мәйданы 24,5 мең кв. м тәшкил итә. Бүгенгесе көндә "Синергия" Хә территориясендә 6 резидент теркәлгән ("Дизайн-Рус" ЖЧЖ, "СМИТ" ЖЧЖ, "СТ-Алабуга" ЖЧЖ, "Аллайд Минерал Продактс Рус" ЖЧЖ, "Ростонер" ЖЧЖ, "РУССКИЙ ВОСК" ЖЧЖ) һәм үз эшчәнлекләрен гамәлгә ашырыла.

Резидентлар тарафыннан 117 эш урыны булдырылган. Кертелгән инвестицияләр күләме 300 млн сумнан артып киткән. 2019 елның 9 аенда мәйданчыкның гамәлдәге резидентлары тарафыннан берләштерелгән бюджетка 38,2 млн сум салым түләүләре түләнгән.

2019 елның 9 аенда резидентларның әйләнеше 362,5 млн. сум тәшкил иткән.

Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы, республиканың Гарантия фонды, КУЭ Корпорациясе, Россия экспорт үзәге вәкилләре һәм эшкуарлыкка ярдәм итүнең башка структуралары белән даими рәвештә очрашулар уздыра. Очрашу кысаларында эшкуарлар кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге һәм планлаштырыла торган ярдәм чаралары турында мәгълүмат алалар, үзләрен кызыксындырган сорауларны бирә һәм аларга компетентлы җаваплар ала алалар. Шул ук вакытта сәнәгать мәйданчыклары һәм паркларның уңышлы үсеше өчен:

- инженерлык һәм юл инфраструктурасын төзү чыгымнарын каплауга субсидияләр бирү;
- энергия ресурсларын тоташтыру чыгымнарын субсидияләү;
- «Сәнәгать ипотека» программасын гамәлгә ашыру, ул типовой житештерү корпуслары төзелешен финанслау механизмын булдырачак һәм башлап җибәргән эшмәкәрләр өчен залог мәсьәләсен бетерәчәк.

1.6. Үзмәшгуль халык өчен программа булдыру.

Үзмәшгульләр мәсьәләсе актуаль булып кала. Эшкуарлык эшчәнлеген популярлаштыру максатларында 2019 елдан үзмәшгуль гражданнар өчен махсус ташламалы салым режимы кертелә.

Законның гамәлдә булуы үз эшчәнлегеннән табыш алучы гражданнарга кагыла, ләкин ялланган хезмәткәрләрнең үзләре дә андый булып тормый. Еллык керем 2,4 млн сумнан артмаска тиеш.

Әгәр гражданин үз товарларын яки хезмәтләрен физик затларга сата икән, салым күләме керемнең 4% ын, ә юридик затларга булса - 6% тәшкил итәчәк. Шул ук вакытта үз-үзләренә эшләүчеләр НДСЛ түләүдән 13% күләмендә азат ителә һәм аларга мәҗбүри пенсия иминләштерүенә иминият кертәменнән ирекле тәртиптә түләргә рөхсәт ителә, әмма мондый кертәменнән максимум күләме чикләнгән. Ставкалар 10 ел дәвамында үзгәрмәячәк һәм хисап тапшыру таләп ителми.

Федераль салым хезмәтенен яңа салым бүлегенә «һөнәри керемгә салым» дигән яңа салым махсус кисеменә исәпкә кую эше тапшырылган белдерү нигезендә башкарыла һәм ирекле булып тора.

Гражданнарга уңайлы булсын өчен махсус мобиль кушымта проекты булдырылган, ул теркәлү үзәкләренә килмәгән салым хезмәтендә үз-үзләрен эш белән тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк. Кушымта аша салым хисабыннан башка, махсус белешмәләр һәм документлар тапшырмыйча гына түләүләренә башкарырга мөмкин булачак.

Үзмәшгуль ала торган өстенлекләргә, официаль рәсмиләштерү керә:

- бизнес алып баруны яхшырту өчен мәгълүмати белдерү;

- үзенең законлы хокукларын һәм мәнфәгәтләрән яклау өчен судка мөрәжәгать итү мөмкинлеге;
- булачак пенсияне рәсмиләштерү өчен стаж кертү;
- дәүләт программаларында катнашу һәм кредитлар алу мөмкинлеге.

Халыкны эш белән тәэмин итү үзәкләре эшсез гражданнарга шәхси эшкуар сыйфатында яки юридик зат булдыру юлы белән эшкуарлык эшчәнлеге рәвешендә үзмәшгульлек оештыруга финанс ярдәме бирә.

Эшсез гражданга бизнес-планны гамәлгә ашыруга компенсация түләве күрсәтелгән максатларга граждан тарафыннан бизнес-планны гамәлгә ашыру өчен каралган акчалар суммасының кимендә 5 проценты күләмендә үз акчаларын керткән очракта бирелә.

2018 елда Алабуга муниципаль районында 13 эшсез граждан үз эшләрән ачуга ярдәм алды, гомуми суммасы 1 528 800 сум, 2019 елда 2 149 000 сумлык 15 эшсез.

1.7. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү авыл хужалыгы эшчәнлеге өлкәсендә

Авыл хужалыгы район икътисадының әйдәүче тармагы булып тора. Актуаль мәсьәлә - авылда кече һәм урта бизнесны үстерү.

Авыл хужалыгы житештерү өлкәсендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең башкарма комитеты тарафыннан һәм перспективалы социаль-икътисадый үсеш палатасы, Яр Чаллы шәһәре Сәүдә-сәнәгать палатасы вәкиллеге һәм «Закамье» регионы белән килештереп, Алабуга муниципаль районы эшмәкәрләр советы, ТР кече һәм урта бизнес предприятиеләре Ассоциациясе һәм башка оешмалар тарафыннан «Авыл хужалыгын үстерү турында» 2006 елның 29 декабрендәге 264-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән таләпләр нигезендә түбәндәгеләр рәвешендә гамәлгә ашырыла:

1) матди-техник базаны, житештерү һәм социаль инфраструктураны үстерү һәм ныгыту, вак-төяк житештерүенең нәтижәлелеген һәм керемлелеген арттыру өчен шартлар булдыруга юнәлдерелгән субсидияләр, кредитлар, инвестиция тәэмин, ярдәм итү;

2) крестьян-фермер хужалыкларына фермалар төзүгә (реконструкциялүгә), терлек сатып алуга, юллар төзүгә киткән чыгымнарны компенсациялү рәвешендә ярдәм күрсәтү һәм башкалар.

3) дәүләт һәм муниципаль ихтыяжлар өчен авыл хужалыгы продукциясе китерү кысаларында кече һәм урта эшкуарлык субъектлары житештерә торган авыл хужалыгы продукциясен сатып алу;

4) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына түләүсез нигездә яки ташламалы шартларда кече һәм урта эшкуарлык субъектларына төзелмәләрне, корылмаларны, торак булмаган биналарны, жиһазларны, машиналарны, транспорт чараларын биләү һәм (яки) файдалануга тапшыру;

5) авыл хужалыгы продукциясе житештерү буенча бизнес-проектларны гамәлгә ашыру өчен лизинг шартларында жиһазлар сатып алуга субсидияләр бирү;

6) авыл хужалыгы продукциясен сату һәм түләүсез нигездә сәүдә урыннары бирү өчен муниципаль берәмлек территориясендә авыл хужалыгы ярминкәләрен оештыру;

7) авыл хужалыгы продукциясен сату өчен шәһәр базарларында сәүдә урыннары алуда эшмәкәрләргә ярдәм итү;

8) шәһәр һәм район территориясендә товарлар урнаштыру өчен жир участкалары бүлеп бирү;

9) Татарстан Республикасы агросәнәгать паркында авыл хужалыгы товар житештерүчеләре продукциясен урнаштыруда ярдәм итү;

10) авыл хужалыгы житештерүе өлкәсендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

Әлеге чараларны үтәү нәтижәсендә авыл хужалыгы продукциясен сату күләмен арттыру көтелә. Халык сыйфатлы һәм яна продукция түбән бәяләр буенча алачак, житештерелә торган продукция ассортименты киңәя, эш урыннары саны һәм бюджетка салым түләүләре күләме артчак.

Бүгенге көндә Алабуга районындагы авылда хужалык итүнең кече рәвешләре 33 крестьян-фермер хужалыгы һәм 8828 шәхси хужалык тәшкил итә. Хужалык итүнең кече формалары өлешенә сөрү жирләренең 19%, мөгезле эре терлекнең 28%, сыерларның 31% ы, сарыклар һәм кәжәләрнең 100% ы, дунгызларның 100% ы, кош-кортларның 98% ы туры килә. Авыл хужалыгы продукциясенә 30 % ы нәкъ менә кече формаларда – КФХ һәм шәхси ярдәмче хужалыкларда житештерелә.

Безнең районның шәхси ярдәмче хужалыкларында 1641 баш мөгезле эре терлек (узган елга карата 24 баш), 621 сыер (24 баш), 444 дунгыз (38 баш), 3467 сарык һәм кәжә (145 баш) һәм 23 меңгә якин кош-корт (плюс 2361 баш) асрыйлар.

Шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү өчен авыл халкының дәүләт ярдәме программаларында һәрьяклап катнашуы кирәк.

Дәүләт ярдәме 2019 елга планлаштырыла. Кече фермалар төзү өчен субсидия күләмен тагын да арттыру планлаштырыла - булган сыерларга 3 мең сумга кадәр, э сыерларга 5 мең сумга кадәр арту-400 мең сумга кадәр. 10 һәм аннан күбрәк сыер асраучылар бар һәм яңа гаилә кече фермасы төзү өчен ресурслар юк, булган сыерларны саклап калу шарты белән, терлекчелек бинасын яңартуга 400 мең сум күләмендә субсидия бирү мәсьәләсе карала. Шулай ук нәселле таналар сатып алуга субсидияләргә - 40 мең сумга, э товар таналарын 30 мең сумга кадәр арттыру планлаштырыла.

Өч урынына, «Яшь фермер» программасы буенча грант күләмен 5 млн. сумга кадәр арттыру мәсьәләсе карала. «Гаилә терлекчелек фермасы» программасы буенча - 10 млн. сумга кадәр.

Авылда эшкуарлыкны үстерү өчен яшьләр төзәргә кирәк, бу фермер хужалыгын житештерүнең яңа югары технологияле дәрәжәсенә күтәрәчәк. Яшьләр авыл хужалыгы юнәлешендә югары белем алырга һәм төп хезмәт хакына бер мәртәбә бирелә торган пособие рәвешендә дәүләт ярдәме алу мөмкинлеген алырга тиеш. Шулай ук алар яшь белгеч өчен торак бәясенә 70 % күләмендә субсидиягә исәп тоталар.

2010 елдан башлап, районыбызның 20 фермеры 52,6 млн. сумлык грантлар, шул исәптән 16,9 млн. сумлык «Гаилә терлекчелек фермасы» үсешенә 13 грант һәм 7,1 млн. сумлык «Яшь фермер» 6 гранты, 4 млн. сумлык 1 грант Агростартап алды.

Бүген авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларына ихтыяж аеруча зур. Халыкны, шәхси ярдәмче хужалыкларны кооператив берләшмәләренә мөмкин

кадәр күбрәк жәлеп итәргә кирәк, алар 70 млн. сумга кадәр грант ярдәменә өметләнә алалар.

Татарстан Республикасында урыннарда авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларын төзү буенча барлыкка килгән мәсьәләләрне хәл итү өчен «Татарстан Республикасы Авыл хужалыгы кооперативларын үстерү компетенциясе үзәге» төзелде.

Алабуга районында сәт эшкәртү һәм ит эшкәртү буенча 3 авыл хужалыгы кулланучылар кооперативы төзелде.

2. Алабуга муниципаль районының инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген бәяләү

Алабуга муниципаль районы-Россиянең иң перспективалы һәм жәлеп итүчән шәһәрләренең берсе. Географик яктан уңайлы урнашуы, үсеш алган транспорт һәм инженерлык инфраструктурасы район инвесторларын жәлеп итү дәрәжәсен саклап калырга ярдәм итә.

Бүген сәнәгать производстволарын, авыл хужалыгын, туризм һәм ял итү өлкәсендәге предприятиеләрне булдыру һәм үстерүгә зур инвестиция потенциалы тупланган. Инновацион производстволар аерым урын алып тора.

Территориянең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру һәм эшқуарлык климатын яхшырту максатларында Алабуга муниципаль районы Советының 2016 елның 13 сентябрдәге 90 номерлы карары белән «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының 2021 елга кадәр һәм 2030 елга кадәрге перспективага социаль-иқтисади үсеш стратегиясе» расланды.

Инвестицион жәлеп итү кысаларында финанс, милек һәм консультация ярдәме күрсәтү кебек чаралар үткәрелә.

Финанс ярдәме түбәндәге юнәлешләр буенча күрсәтелә: өч төп юнәлеш буенча күрсәтелде:

жайланмалар лизингын үстерү: жайланмалар лизингы килешүе буенча беренче кертемне (аванс) түләүгә кече һәм урта эшқуарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү («ЛИЗИНГ-ГРАНТ»);

яшь фермерларга ярдәм итү;

гаилә терлекчелек фермаларына ярдәм итү.

Финанс ярдәме белән беррәттән кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына мөлкәт, консультация һәм мәгълүмати ярдәм күрсәтелә. «Алабуга муниципаль районының жир-мөлкәт палатасы» муниципаль казна учреждениесенең 2016 елның 25 ноябрдәге 723 номерлы боерыгы «Алабуга муниципаль районы милкендә булган һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшқуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга бирү өчен билгеләнгән өченче затлар хокукларыннан (кече һәм урта эшқуарлык субъектларының мөлкәт хокукларыннан тыш) иреккә мөлкәт исемлегә» расланды.

Алабуга муниципаль районында эшмәкәрлек эшчәнлегенең гамәлдәге субъектларын үстерүгә һәм район территориясенә яңа инвесторлар жәлеп итүгә ярдәм итә торган инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру буенча актив эш алып барыла:

Алабуга муниципаль районы эшкуарлары Советы оештырылды (Алабуга муниципаль районы Башлыгының 2010 елның 17 ноябрена, 413 номерлы карары);

Алабуга муниципаль районында инвестицион климатны яхшырту буенча Ижтимагый совет төзелде һәм гамәлгә ашырыла (Алабуга муниципаль районы Башлыгының 2017 елның 12 маендагы 698 номерлы карары);

Алабуга муниципаль районы Башлыгының «Алабуга» ППТ МИЗ резидентлары белән АМР жирле үзидарә органнарының, предприятие һәм оешмаларының үзара хезмәттәшлеге буенча эшче төркем төзелде (Алабуга муниципаль районы башлыгының 2011 елның 4 мартындагы 126 номерлы карары).

Алабуга моношәһәрэн үстерү чараларын гамәлгә ашыру буенча эшче төркем төзелде (Алабуга муниципаль районы башлыгының 2016 елның 15 августындагы 1849 нчы номерлы карары).

Территориянең инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыру максатында «Алабуга муниципаль районының инвестицион паспорты» эшленде. Әлеге документ инвесторларга һәм бизнесменнарга районның инвестицион потенциалы турында төрле яклап мәгълүмат алырга, аның географик хәле, табигый, жир, хезмәт ресурслары турында күбрәк белергә, инфраструктура турында файдалы мәгълүматлар алырга мөмкинлек бирә һәм Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылган.

Алабуга шәһәре территориясендә «Алабуга» сәнәгать-житештерү тибындагы махсус икътисадый зонасы (67 резидент) һәм «Синергия» индустриаль паркы (7 резидент) урнашкан. 2018 елда «Алабуга» МИЗның 3 резиденты жәлеп ителгән, шул исәптән чиктәш төбәкләрдән 2 инвестор.

«Алабуга» сәнәгать-житештерү тибындагы махсус икътисадый зонасы Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2005 елның 21 декабрена 784 нче санлы карары белән төзелде. МИЗның гомуми территориясә модульләргә бүленгән 40 квадрат километр тәшкил итә.

МИЗ резидентлары өчен ташламалы салым салу рәвешендә дәүләт тарафыннан түбәндәге гарантияләнгән стимуллар каралган:

- жирле салымнардан азат итү: милеккә һәм жиргә салымнан 10 елга (милек хокукы теркәлгәннән соң), транспорт салымыннан – 0 %;

- табышка салымның киметелгән ставкасы (табыш алганнан соң беренче 5 ел эчендә 2%; аннан соңгы 5 ел дәвамында 7 %; 10 ел узгач 15,5%;

- ирекле таможня зонасы процедурасын кулланганда таможня пошлиналарын һәм НДС түләүдән азат итү.

Шулай ук Алабуга муниципаль районы инвесторларга төрле башлангычларны тормышка ашыруда ярдәм итә: проект алып барудан алып, территория үсеше приоритетларына туры килү дәрәжәсенә карап, ташламалар һәм преференцияләр бирүгә кадәр һәм бизнесны уңышлы алып бару өчен оптималь шартлар булдыруны гарантиялибез: мәсьәләләрне оператив хәл итү, процессларның үтә күренмәлелеге, ачык диалог.

Программа чараларын гамәлгә ашыру, куелган бурычларны гамәлгә ашыру кысаларында планлаштырыла.

3. Куркынычсызлыкны бәяләү, аларны киметү чаралары.

Бүгенгесе көндә кече һәм урта бизнес югары дәрәжәдәге хәвеф-хәтәр, финанс резервларының түбән дәрәжәсе, төп фондларның чикләнган булуы, кредитларны арттыру һәм аның «икътисади тотрыксызлык»ны билгели торган башка күрсәткечләр белән характерлана.

Тәвәкәллекне үстерү мәсьәләсен хәл итү-барлык дәрәжәдәге бюджетлардан финанслау булып тора.

Программаны гамәлгә ашырганда:

- финанс куркынычы-программа чараларын гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы бюджеты акчасы житмәү;

- административ куркыныч - программаны тормышка ашыру процесслары белән идарә итү һәм нәтижәсез оешма;

- эшкуарлык эшчәнлегә өлкәсендә федераль, региональ законнарны үзгәртү.

Куркынычларның максатка ирешү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышында планлаштырылган нәтижәләргә ирешүгә йогынтысын киметү максатында түбәндәге урта чаралар кабул итәргә мөмкин:

- программа чараларын һәм күрсәткечләргә ирешелгән нәтижәләргә бәйлә рәвештә ел саен төзәтмәләр кертү;

- беренчел финанслау өчен өстенлекләргә билгеләү;

- бюджет кертемнәренә нәтижәләгән бәяләү;

- программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматларны даими һәм ачык бастырып чыгару;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм анализлау.

Тәвәкәл эшкуарлык белән идарә итү буенча гомуми чаралар кабул итү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижәләгән һәм нәтижәләгән бәяләү процессында программаны җаваплы башкаручы һәм башкаручылар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

II. Программаның максатлары, бурычлары, төп чараларын тасвирлау, аны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары

Программаның максатлары:

- АМРга проект идарәсе кертү;

- КУЭ субъектлары өчен «Үсеш инфраструктурасын» булдыру;

- эшкуарлыкның яңа эш башлаучы субъектларына комплекслы ярдәм күрсәтү;

- халык арасында эшмәкәрлекне популярлаштыру;

- КУЭ субъектлары компетенцияләрен арттыру;

- КУЭ субъектлары өчен акселерация программасын эшләү һәм гамәлгә кертү.

Кече һәм урта эшкуарлык өчен уңай шартлар тудырып, якин арада ук сизелерлек нәтижә көтәргә мөмкин. Шулай ук вакытта социаль-икътисади бурычларның тулы бер спектры хәл ителә.

Программаның бурычлары:

- яңа проектларда ихтыяжларны ачыклау, перспектив юнәлешләргә һәм базар тармакларын билгеләү;

- эшкуарлык эшчәнлеген алып бару өчен шартлар яхшырту һәм шартлар тудыру;

- КУЭ субъектларының информативлыгын һәм үтемләгән тәэмин итү

ташламалы финанслау программалары буллу;

- эшкуарлыкны жәлеп итү дәрәжәсен арттыру, бердәм эшлекле киңлек булдыру;

- авылда кооперация системасын үстерү.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2019-2025 еллар.

Эшкуарлыкны үстерү өчен уңайлы мохит булуы шарт. уңай мохитны өйрәнү кече һәм урта бизнес һәм эшкуарлык өлкәсендә маркетинг тикшеренүләре үткәрү, шулай ук кече һәм урта бизнес үсешенә мониторинг һәм анализ ясау буенча кайбер чараларны күздә тоту, шул исәптән:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының социаль-иқтисади үсешен анализлау һәм фаразлау;

2) эшкуарлыкны үстерү мониторингы;

3) муниципаль берәмлекнең кече һәм урта эшкуарлык субъектлары реестрын алып бару;

4) кече эшкуарлыкка муниципаль ярдәм өлешендә норматив хокукый актларга мониторинг;

5) эшкуарлык эшчәнлеген, административ киртәләрне гамәлгә ашырганда эшкуарларда килеп туган кыенлыкларга мониторинг;

6) шәһәр һәм район предприятиеләре чыгара торган продукция һәм күрсәтелә торган хезмәтләр буенча мәгълүмат базасын булдыру;

7) Алабуга шәһәре сәнәгать предприятиеләрендә файдаланылмый торган житештерү майданнарының мәгълүмат базасын мониторинглау;

8) урта һәм кече эшкуарлык өлкәсендә маркетинг тикшеренүләре үткәрү;

9) халыкның көнкүреш хезмәтләре белән тәмин ителешенә анализ, халыкны кирәкле көнкүреш хезмәтләре белән тәмин итү эшләрен оештыру.

Өлеге юнәлештәге чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәге төп нәтижәләргә ирешү планлаштырыла:

1) кече һәм урта эшкуарлык үсешен тоткарлый торган проблемаларны һәм каршылыкларны ачыклау;

2) норматив хокукый актларны актуальләштерү;

3) административ киртәләрне бетерү;

4) «Алабуга муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә ихтыяжны билгеләү»;

5) халыкның хезмәт күрсәтүләргә ихтыяжларын билгеләү.

Программаның төп чараларының характеристикасы

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс ресурсларына үтемләгән арттыру.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс ярдәме күрсәтү Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары хисабына гамәлгә ашырыла:

1) «Чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында» Татарстан Республикасы Законы, «Жирле бюджет турында» жирле үзидарә органнары карары нигезендә субсидияләр, бюджет инвестицияләре, дәүләт һәм муниципаль гарантияләр бирү юлы белән жирле бюджет чаралары;

2) Татарстан Республикасы бюджетына кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итүгә субсидияләр бирү очрагында Россия Федерациясе бюджеты акчалары.

КУЭ субъектларына финанс ярдәменәң төп юнәлешләренәң берсе - юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләргә, индивидуаль эшкуарларга товарлар житештерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә субсидияләр бирү:

1) Россия кредит учреждениеләрендә алынган кредитлар буенча процентларны түләү;

2) жайланмалар сатып алуга кече һәм урта эшкуарлык субъектларының чыгымнарын субсидияләү («Лизинг-грант» программасы буенча)

3) эшкуарлык субъектларының жиһазлар сатып алуга бәйле чыгымнары өләшен субсидияләү;

4) эшсез гражданны эшкә урнаштыру программасы буенча үз эшләрен ачуга субсидияләр бирү рәвешендә яңа гына эшли башлаган шәхси эшмәкәрләргә ярдәм итү.

Кече һәм урта эшкуарлык өчен банк кредитлары алу мөмкинлеген арттыру, шул исәптән мөлкәти ярдәм күрсәтү

Татарстан Республикасы икътисад Министрлыгы, «Татарстан Республикасы эшкуарлыкка ярдәм итү фонды» КБО, «Татарстан Республикасы Гарантия фонды» КБО, шәхси һәм дәүләт сәнәгать парклары һәм муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать майданчыклары, региональ инжиниринг үзәкләре һәм прототиплаштыру үзәкләре тарафыннан оештырыла, «Кече һәм урта эшкуарлык субъектларының Кама кластер үсеше үзәге» АКБО, «Татарстан Республикасының төбәк лизинг компаниясе» АЖ.

2015-2021 елларда КУЭ финанс ярдәме күрсәтүнең гамәлгә ашырылган чаралары турында мәгълумат түбәндә тәкъдим ителгән:

№ т/б	Атамасы программаның	2017 ел.		2018 ел.		2019 ел.		2020 ел.		2021 ел.	
		Катнвшучылар саны	сумма	Катнвшучылар саны	сумма	Катнвшучылар саны	сумма	саны катнашучылар	сумма	саны катнашучылар	сумма
1	Лизинг-грант	6	4,5	2	5,5	-	-				
2	Гайлә терлекчелек фермаларын үстерү	2	4,7	1	1,5	1	20,0				
3	Яшь фермерларга ярдәм итү	1	1,5	1	1,6	1	1,6	1	1,98		
4	50/50										
5	Татнефть ААЖ										
6	АПКның иң яхшы белгече										
7	Иң яхшы шәхси ярдәмче хужалык										
8	Үзмәшгульлек "Программасы"	12	1,4	13	1,5	15	2,1	13	1,9	13	1,9
9	ТР Гарантия фонды	3	3,3	7	66,5	5	15,6	10	83,0	10	62,1
10	Ташламалы лизинг	1	25,6	-	-	-	-				

11	Сәнәгатъне үстерү фонды	1	500	3	1234,0	2	275	2	998,8	1	68,3
12	"КУЭ Корпорациясе" АЖ	3	862,834	2	212,2	1	8	1	30,0		
	«Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фонды» НО микрозаймар биру			1	0,6	5	8,6	12	22,1	12	17,3

Татарстан Республикасының Гарантия фонды: Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлык субъектларының кредит һәм башка финанс ресурсларынан файдалана алуын тәмин итү, шулай ук кече һәм урта эшкуарлык субъектларының һәм кредит шартнамәләренә, банк гарантиясе шартнамәләренә нигезләнгән кече һәм урта эшкуарлык субъектларын яклау инфраструктурасын төзүче оешмаларның йөкләмәләре һәм йөкләмәләре буенча гарантияләр системасын үстерү.

«Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү буенча федераль корпорация» АЖ Россия Федерациясе Үзәк банкы белән берлектә кече һәм урта эшкуарлык субъектларын кредитлауны стимуллаштыру программасы эшләнде һәм расланды, аның нигезендә «Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү буенча федераль корпорация» АЖ коммерция банкларына бирелә торган кредитлар буенча Россия Федерациясе Үзәк банкы каршында поручитель булып тора (житештерүнең төп чараларын сатып алу, модернизацияләү һәм реконструкцияләү, яңа проектларны эшләтеп жиберү өчен).

Татарстан Республикасы эшкуарлыкны яклау фонды (икътисадның өстенлекле тармакларында (авыл хужалыгы, төзелеш, житештерү һәм эшкәртү, шул исәптән импортны алмаштыруны, хезмәт күрсәтүне, инновацияләрне) эшләүче кече һәм урта эшкуарлык субъектларына заемнар биру).

Татарстан Республикасының Региональ лизинг компаниясе АЖ (авыл хужалыгы эшкәртү өлкәсендә югары технологияле жиһазлар, сәнәгать жиһазлары һәм җайланмалар лизингы).

2. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына жир-мөлкәт ярдәме күрсәтү

«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә КУЭ субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга мөлкәти ярдәм күрсәтү муниципаль мөлкәтне, шул исәптән жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, кеше яшәми торган биналарны, корылмаларны биләү һәм (яисә) файдалануга түләүсез нигездә яисә ташламалы шартларда тапшыру рәвешендә гамәлгә ашырыла, кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга тапшыру өчен билгеләнгән жиһазлар, машиналар, механизмнар, җайланмалар, транспорт чаралары, инвентарь, инструментлар. Шулай ук вакытта әлеге мөлкәт максатчан файдаланылырга тиеш.

Хәзерге вакытта кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү системасының аерым элементлары булдырылган, алар базасында эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы үсеше һәм инфраструктура белән тәмин итү сыйфатын арттыру дәвам итәчәк.

Кече һәм урта эшкуарлыкның инфраструктура объектларына үтемлелеген тәмин итү максатларында кирәк:

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына (исемлеккә кертелгән мөлкәт КУЭ проектларын финанслауга кредит ресурсларын жәлеп итү өчен залог фонды буларак файдаланыла ала) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль мөлкәт (шул исәптән жир кишәрлекләре) исемлеген формалаштыру);

- муниципаль милекне, шул исәптән жир кишәрлекләрен, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына, кече һәм урта эшмәкәрлек эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга тапшыру тәртибен эшләү.

ТР АМР «Алабуга шәһәре» муниципаль берәмлеге Советының «Жир салымы турында» 2005 елның 29 ноябрәндәге 13 номерлы карары нигезендә салым түләүчеләрнең кайбер категорияләре, шул исәптән сәнәгать, кунакханә бизнесы, туризм һәм халык сәнәгать һөнәрләре өлкәсендә юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр жир салымнарын салудан азат ителә.

3. Социаль эшкуарлыкны гамәлгә ашыру өлкәсендә ярдәм

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм күрсәтү, законнар таләпләре нигезендә Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты, Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы (киләшү буенча), Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе (киләшү буенча), Алабуга шәһәре халыкны эш белән тәмин итү үзәге (киләшү буенча), Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фонды (киләшү буенча), "Безнең киләчәк" төбәк социаль программалары фонды (киләшү буенча) һәм башка оешмалар тарафыннан түбәндәге төрдә гамәлгә ашырыла:

1) социаль эшкуарлык өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы кече һәм урта эшкуарлыкның яна гына эшли башлаган субъектларына грантлар бирү (сәламәтлек саклау, мәгариф, халык сәнәгать һөнәрләрен һәм кәсепләрен үстерү, эчке һәм тышкы туризмны, физик культураны һәм спортны, халыкка көнкүреш һәм социаль хезмәт күрсәтүләрен);

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына социаль хезмәт күрсәтү өлкәсендә хезмәтләр урнаштыруга дәүләт һәм муниципаль заказлар уздыру турында мәгълүмат бирү;

3) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары хезмәткәрләренең һәм житәкчеләренең квалификациясен күтәрү, социаль хезмәт күрсәтү тематикасы буенча уку-методик әсбапларны эшләү, бастырып чыгару һәм тарату;

4) махсус эш урыннары булдыру юлы белән инвалидларны эшкә урнаштыруга булышлык күрсәтү;

5) 3 яшькә кадәрге баланы карау ялында булган хатын-кызларны һөнәри эзерләү һәм яңадан эзерләү һәм аларның квалификациясен күтәрү;

6) эштэн азат ителү куркынычы булган эшсез гражданнырны һәм гражданнырны да кертеп, жәмәгать һәм вакытлыча эшләрдә катнашу өчен вакытлыча эш урыннары булдыру;

7) башка чараларны гамәлгә ашыру.

Бу мәгариф, сәламәтлек саклау, социаль өлкәдә халыкка күрсәтелә торган хезмәтләренң исемлеген киңәйтәргә, шул исәптән халыкның ташламалы категорияләренә, шулай ук күрсәтелә торган хезмәтләренң сыйфатын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Әлеге чаралар яңа КУЭ ачарга, инде булганнарында эш урыннары санын арттырырга, бюджетка салым кертемнәрен арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

4. Кадрлар әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү өлкәсендә кече һәм урта эшмәкәрлек эшкуарлык субъектларына ярдәм итү

Кече эшкуарлык субъектлары кадрларын әзерләү, яңадан әзерләү, аларның квалификациясен күтәрү түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру аша планлаштырыла:

- кече һәм урта эшмәкәрлек өчен семинарлар, конференцияләр оештыру һәм үткәрү;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмат мәкаләләрен массакуләм мәгълүмат чараларында урнаштыру;

- АМР рәсми сайтында бүлеген даими яңарту;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмати материаллар әзерләү һәм әзерләү;

- эштән азат ителү куркынычы янаган хезмәткәрләренң алдан һөнәри белем алу һәм стажировкасы, хезмәт эшчәнлегенә кире кайтырга планлаштыручы 3 яшькә кадәрге баланы карау буенча ялда булган хатын-кызларны укуыту һәм стажировкалау.

5. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү

КУЭ субъектларына консультация һәм хокукый ярдәм күрсәтү эшкуарларга ашыгыч хокукый һәм консультация ярдәме күрсәтү, шулай ук хокук саклау һәм тикшереп тору органнарының санкцияләnmәгән тикшерүләре белән бәйлә шикаятләр кабул итү аша гамәлгә ашырыла.

1. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан һәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге, икътисади бүлеге, Татарстан Республикасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе, Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы белән килештереп түбәндәгечә гамәлгә ашырыла:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый мәгълүмат биру;

2) Татарстан Республикасы кече һәм урта эшкуарлык субъектларын хокукый яклауга бәйлә мәсьәләләр буенча махсулаштырылган әдәбият нәшер итү;

3) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче һәм түләүсез яисә ташламалы нигездә кече һәм урта эшкуарлык субъектларына юридик хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны төзү һәм (яисә) аларга ярдәм күрсәтү;

4) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына хокукый ярдәм күрсәтү өчен конкурс нигезендә оешмалар, шәхси эшкуарлар, адвокатлар жәлеп итү;

5) хокукый ярдәм күрсәтү буенча башка чараларны гамәлгә ашыру.

2. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация ярдәм Алабуга муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан һәм Алабуга муниципаль районы башкарма комитетының Жир-мөлкәт Палатасы, юридик бүлек, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының икътисади бүлеге, А Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы тарафыннан түбәндәге төрдә килештереп гамәлгә ашырыла:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына аларның эшчәнлегенә төрле мәсьәләләре буенча консультациялар бирү;

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан житештерелгән һәм документаль расланган, консультация хезмәтләре өчен түләүгә тотылган чыгымнарны компенсацияләү;

3) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче һәм (яисә) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына консультация хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны төзү һәм аларга ярдәм күрсәтү;

4) консультация ярдәме буенча бүтән чараларны гамәлгә ашыру.

6. Эшкуарлык эшчәнлеген пропагандалау, популярлаштыру, мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларга мәгълүмати ярдәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан һәм Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге, икътисади бүлеге, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге, икътисад бүлеге, Алабуга муниципаль районы эшкуарлар советы, Жир-мөлкәт палатасы белән тарафыннан килештереп гамәлгә ашырылачак:

1) кече һәм урта эшкуарлык проблемаларын яктыртуга махсуслашкан вакытлы басмалар чыгаруны оештыру һәм аларга ярдәм итү, аларны куллану тәртибе турында Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларын бастырып чыгару;

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын мәгълүмат белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар;

3) мәгълүматны даими рәвештә Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында яңарту.

Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларны һәм кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмаларны, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен һәм мәгълүмат банкларын булдыру максатларында шәһәрдә мәгълүмат системаларын, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен һәм мәгълүмат банкларын булдыру:

1) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерүнең федераль, республика, муниципальара һәм муниципаль программаларын гамәлгә ашыру турында;

2) кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны һәм аларның икътисади эшчәнлек төрләре буенча классификациясе турында;

3) икътисади эшчәнлек төрләре буенча аларның классификациясе нигезендә кече һәм урта эшкуарлык субъектларында алмаштырылган эш урыннары саны турында;

4) икътисади эшчәнлек төрләре буенча аларның классификациясе нигезендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары тарафыннан житештерелә торган товарлар (эшләр, хезмәт күрсәтүләр) әйләнеше турында;

5) кече һәм урта эшкуарлык субъектларының финанс-икътисади хәле турында;

6) кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын барлыкка китерүче оешмалар турында;

7) кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү өчен кирәкле маркетинг өлкәсендә икътисади, хокукый, статистик, житештерү-технологик мәгълүмат, мәгълүмат) башка характердагы мәсьәлэләр буенча мәгълүмат (Икътисади, хокукый, статистик, житештерү-технологик мәгълүмат) хупларга.

Әлеге мәгълүматны шулай ук Интернет челтәрендә Алабуга шәһәренен рәсми сайтында урнаштыру планлаштырыла.

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнең комплекслы системасын булдыру-озак вакытлы бурыч. Аны гамәлгә ашыру өчен финанс ресурслары булу да, эшкуарлык бергәлеге һәм гомумән жәмгыять үсешенен билгеле бер дәрәжәсе дә кирәк, ул Алабуга муниципаль районы икътисадында кече һәм урта эшкуарлыкның зур булуы, бизнесны үстерү шартлары белән бәйлә мәсьәлэләрне жайга салу механизмы, эшкуарларның икътисади үсешендә үз ролен һәм урынын аңлавы дәрәжәсе, хакимиятләрнең бизнес белән диалогка эзер булуы, халыкның эшкуарлык һәм аерым алганда кече һәм урта бизнеска мөнәсәбәте белән характерлана.

Программа чараларын үтәү урта сыйныф формалаштыру, кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү юлы белән, иң зур өстәмә кыйммәтне барлыкка китерә торган яңа эш урыннары булдыруга, яңа инновацион производстволарны үстерүгә, шәһәрнең инвестицион жәлеп итүчәнлеген булдыруга юнәлдерелгән.

Бу мәсьәлэләрне шәһәр жәмәгәтчелегендә тотрыклылыкны саклап калуны һәм шәһәр халкының ихтыяжларын иң яхшы канәгатьләндерүне тәэмин итә торган сыйфатлы һәм күләм күрсәткечләре белән хәл итәргә кирәк.

Программа күрсәткечләре статистик хисаплылык, дәүләт статистикасы федераль хезмәтенен, башкарма хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының хисап чоры өчен күләм, бәя һәм процент мөнәсәбәтендә белешмә һәм аналитик мәгълүматы нигезендә формалаштырыла (1 нче кушымта).

Программа чаралары исемлеге 2 нче кушымтада китерелгән.

III. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Финанс, матди-техник, табигать, хезмәт ресурсларына һәм аларны каплау чыганаclarына ихтыяж кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнең сайланган юнәлешләренә туры китереп билгеләнде.

Программаны ресурслар белән тәэмин итү бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclarдан акча тәшкил итә. Бюджет чыганаclarы чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы һәм муниципаль берәмлек бюджетында каралган акчалар, шулай ук кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме чараларын гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе бюджетыннан конкурс нигезендә

бүлөп бирелә торган акчалар (конкрет суммалар күрсәтмичә мөмкин чыганак буларак фаразлана) үз эченә ала.

Бюджеттан тыш чыганаclar-коммерция банclarы акчалары (кредит ресурслары) һәм аларны финанслау бюджеттан тыш чыганаclarдан гамәлгә ашырыла торган оешмалар исәбеннән катнашучылар акчалары (мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана).

Программаны финанслауның гомуми күләме фаразланган характерда.

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында һәм финанслау күләмнәре тиешле финанс елына Татарстан Республикасы бюджетында каралган бюджет ассигнованиеләре нигезендә төзәтелергә тиеш.

Финанслау чыганагы	Финанслау суммасы, млн. сум.						
	2019 ел	2020ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
Жирле бюджет	150,0	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0
БАРЛЫГЫ	150,0	160,0	154,5	160,0	160,0	160,0	160,0

IV. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа белән идарә итү-төрле дәрәжәдәге идарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган һәм программаны башлап жиберүне тәмин итәргә тиешле уртақ гамәлләр жыелмасы, эш барышын контрольдә тоту һәм анализлау, кирәк булган очракта, программага төзәтмәләр керту, анализ һәм тормышка ашыруның ахыргы нәтижеләрен бәяләү.

Программа төп юнәлешләр буенча чаралар үткәру юлы белән тормышка ашырыла. Программаны башкаручы чараларны вакытында һәм тулысынча үтәү өчен жаваплы.

Программаны гамәлгә ашыруны координацияләүне Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Алабуга муниципаль районы эшқуарлар советы (киләшү буенча) кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү инфраструктур оешмалары вәкилләре (киләшү буенча) һәм барлык кызыксынган яқлар (киләшү буенча) белән берлектә гамәлгә ашыра.

Программаны башкаручылар:

– квартал саен, хисап чорыннан соң қилә торган айның 25 енә қадәр Алабуга муниципаль районы башкарма комитетының икътисад бүлегенә - Программаны әзерләү һәм гамәлгә ашыру турында статистик, белешмә һәм аналитик мәғълүмат, шулай ук әлеге Программаның 3 нче қушымтасында тәқдим ителгән форманы тутырып, финанс чараларыннан файдалануның нәтижелелеге турында мәғълүмат тапшыра;

– ел саен, хисап чорыннан соң қилә торган елның 1 мартына қадәр, Алабуга муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Алабуга муниципаль районы финанс-бюджет палатасы - программаларны гамәлгә ашыру

барышы һәм финанс средстволарын файдалануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат бирелә.

Бюджет акчаларын тотуны тикшереп торуны Алабуга муниципаль районының Финанс-бюджет Палатасы (киләшү буенча) башкара.

V. Социаль-икътисади һәм экологик нәтижәлелекне бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү программа чараларын тормышка ашыру һәм куелган бурычларны хәл итү процессында программаның максатларына ирешү дәрәжәсен ел саен бәяләү нигезендә Алабуга муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаның максатларына ирешү һәм бурычларын хәл итү түбәндәге нәтижәләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

Алабуга муниципаль районында икътисади һәм социаль тотрыклылык элементларының берсе буларак кече эшқуарлык булдыруны һәм тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыра торган уңай икътисади мохит формалаштыру;

кече һәм урта эшқуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген арттыру;

яңа эшләнмәләрне стимуллаштыру һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итү;

КУЭ субъектлары тарафыннан мәгълүмати технологияләр куллануны киңәйтү;

кече эшқуарлыкның социаль жаваплылығын арттырырга;

эшқуарлык эшчәнлегенә белән кызыксынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлығын үстерергә;

КУЭка ярдәм инфраструктурасын үстерү;

КУЭ үсешен тоткарлый торган административ киртәләрне һәм каршылыкларны бетерүдә ярдәм итүгә юнәлдерелгән механизмнарны үстерү.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсе булып, эшқуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын алга таба үстерү, административ киртәләрне бетерүгә юнәлдерелгән механизмнарны үстерү, эшқуарлык эшчәнлегенә белән кызыксынуны арттыру, кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтүне камилләштерү тора.

Программаның нәтижәлелеген буенча түбәндәге күрсәткечләрне үтәүнең нәтижәлелеген күздә тоту:

шәхси эшқуарларны да кертеп, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары санын арттыру;

микрпредприятиеләрдә, кече һәм урта предприятиеләрдә һәм шәхси эшмәкәрләрдә эшләүче хезмәткәрләрнең уртача санын арттыру;

Алабуга муниципаль районының гомуми әйләнешендә кече һәм урта предприятиеләр әйләнеше артуы;

шәхси эшмәкәрләр санын арттыру;

кече һәм урта эшқуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең уртача айлык хезмәт хакы дәрәжәсен арттыру.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка киләчәк социаль һәм икътисади нәтижәләр Алабуга муниципаль районының социаль-икътисади үсешенә уңай йогынты ясаычак.

Бюджет акчаларын тоту нәтижәлелеген бәяләү программаның максатчан индикаторларын һәм күрсәткечләрен куллану нигезендә башкарылачак. Программаны гамәлгә ашыру хисабына планлаштырылган күрсәткечнең ирешелгән дәрәжәсе нәтижәлелек дигәндә аңлашыла, ул күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятен аларның план күрсәткечләре белән чагыштырырга мөмкин.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге, тулаем алганда, һәр төп максатчан индикаторның билгеләнгән күрсәткечләренә һәм узган ел белән чагыштырганда, ел белән чагыштырганда, шулай ук база елга арта баручы нәтижәләргә ирешү нәтижәсендә бәяләнә.

2 нче кушымта

**«2019-2025 елларга Алабуга муниципаль районының кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»
программасының төп чаралары һәм программа чаралары буенча финанслау**

№п/п	Төп чараларның исеме	Программа чараларын башкаручы	Төп чараларны башкару сроклары	Финанслау чыганагы	Финансирование, тыс. рублей / Финанслау, мең сум						
					2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
11. КУЭка ярдәм күрсәтү инфраструктурасын үстерү											
1	Эшкуарларга бизнес ачу, үстерү, алып бару мәсьәләләре буенча консультацияләр бирү	АМР Башкарма комитеты, АМР эшкуарлар Советы (килештерү буенча), Татарстан Республикасы эшкуарларга ярдәм фонды (килештерү буенча)	2019-2025	Финанслау каралмаган							
2	«АМР проект офисы» КБО булдыру	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
3	Кече эшкуарлык субъектлары реестрын булдыру һәм аның актуаль халәтендә ярдәм итү	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
4	Кече эшкуарлыкка ярдәм итү мәсьәләләре буенча белем бирү семинарлары оештыру	АМР Башкарма комитеты, АМР эшкуарлар Советы (килештерү буенча), Татарстан Республикасы эшкуарларга ярдәм фонды (килештерү буенча)	2019-2025 (кварталга 1 тапкыр)	Финанслау каралмаган							
5	Алабуга муниципаль районының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
6	Гамәлгә ашырыла торган программалар һәм чаралар турында	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							

	массакүләм мәгълүмат чараларында мәгълүмат урнаштыру										
7	Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме	АМР Башкарма комитеты, АМР эшкуарлар Советы (килештерү буенча), Татарстан Республикасы эшкуарларга ярдәм фонды (килештерү буенча)	2019-2025	Финанслау каралмаган							
8	Кече һәм урта бизнес өчен семинарлар, конференцияләр оештыру һәм үткөрү	АМР Башкарма комитеты, АМР эшкуарлар Советы (килештерү буенча), Татарстан Республикасы эшкуарларга ярдәм фонды (килештерү буенча)	2019-2025 (кварталга 2 тапкыр)	Финанслау каралмаган							
9	Яшьләрнең эшкуарлык инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
10	Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында «Икътисад һәм эшкуарлык» мәгълүмат бүлеген актуальләштерү	АМР Башкарма комитеты	2019-2025 (мәгълүматлар кеюгә карап)	Финанслау каралмаган							
11	Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мониторингы һәм анализлау	АМР Башкарма комитеты	2019-2025 (кварталга 1 тапкыр)	Финанслау каралмаган	150	160	154,5	160	160	160	160
12	Эшкуарга ашыгыч хокукый һәм консультация ярдәме күрсәтү, шулай ук контроль органнарының санкцияләnmәгән тикшерүләренә бәйлә шикаятьләр кабул итү	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
13	КУЭ субъектларына социаль эшкуарлыкны гамәлгә ашыру принциплары турында мәгълүмат бирү, мондый төрдәге бизнеска ярдәм итү һәм ярдәм итү	АМР Башкарма комитеты, Алабуга шәһәре халыкны эш белән тәэмин итү үзәге (килешү буенча) эшмәкәрләр Советы (килештерү буенча)	2019-2025	Финанслау каралмаган							
2. Инженерлык инфраструктурасы объектларын төзү һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурсларга КУЭ керү системасын яхшырту											
1	Инженерлык челтәрләренә тоташтыру мәсьәләләрен хәл итүдә	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							

	консультация бирү һәм булышылык күрсәтү										
2	Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү өчен муниципаль мөлкәт исемлеген актуальләштерү	АМР Башкарма комитеты, АМР Жир-мөлкәт палатасы (киләшү буенча)	2019-2025 (кварталга 1 тапкыр)	Финанслау каралмаган							
3	Хужасыз күчәмсез милек объектларын актуальләштерү	АМР Башкарма комитеты, АМР Жир-мөлкәт палатасы (киләшү буенча)	2019-2025 (кварталга 1 тапкыр)	Финанслау каралмаган							
4	Кызыксынган КУЭ субъектларына өстәмәләр һәм тапшыру өчен кирәкле булмаган авыл хужалыгы жирләрен актуальләштерү	АМР Башкарма комитеты, АМР Жир-мөлкәт палатасы (киләшү буенча)	2019-2025 (кварталга 1 тапкыр)	Финанслау каралмаган							

3. КУЭ субъектларына финанс ярдәме чараларын тормышка ашыру

1	Эшкуарларга федераль программаларда катнашу өчен конкурс документларын эзерләүдә ярдәм итү Татарстан Республикасы Икътисад һәм авыл хужалыгы министрлыклары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган региональ программалар	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
2	«Эшлекле активлыкны үстерү» чаралары планын эшләү һәм актуальләштерү	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
3	КУЭ субъектларына үз продукцияләренә АМР муниципаль заказчылары ихтыяжы турында хәбәр итү. АМР муниципаль контрактларында катнашу өчен документлар эзерләүдә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына консультация бирү	АМР Башкарма комитеты,	2019-2025	Финанслау каралмаган							
4	КУЭ субъектлары житештерүчеләренә бердәм каталогын төзү һәм аның ел саен актуальләштерүе	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							

4. Инвестицион проектларны гамәлгә ашыру кысаларында административ киртәләренә бетерү

1	Эшқуарларның дәүләт һәм муниципаль хакимият органнары белән очрашуларын оештыру	АМР Башкарма комитеты, АМР эшқуарлар Советы (килешү буенча)	2019-2025 (кварталга 3 тапқыр)	Финанслау каралмаган							
2	Алабуга муниципаль районы эшқуарлар Советы эшен алып бару	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
3	Дәүләт һәм муниципаль хакимият органнары белән инвесторларның очрашуларын оештыру	АМР Башкарма комитеты, АМР эшқуарлар Советы (килешү буенча)	2019-2025	Финанслау каралмаган							
4	Инвестицион проектларны этаплап алып бару	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
5	Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киргәләрне киметү	АМР Башкарма комитеты	2019-2025	Финанслау каралмаган							
БАРЛЫҒЫ:					150	160	154,5	160	160	160	160
шул исәптән:											
жирле бюджет					150	160	154,5	160	160	160	160

Муниципаль программа реквизитлары, гамэлгә ашыру чоры	
Хисап тотучы оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукый актның исеме	
Форманы төзү өчен җаваплы вазыйфаи зат (Ф.И.А.и.) вазифа, элемтә өчен телефон)	

**«2019-2025 елларга Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык субъектларын үстерү»
муниципаль программасын гамэлгә ашыру турында хисап**

Т/н	Ярдәмче программаларның исеме (бүлек, чаралар)	Финанслау чыганагы (барлыгы, шул исәптән Россия Федерациясе бюджеты, Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджет, бюджеттан тыш чыганаclar)	Хисап елына программаны раслау турындагы норматив хокукый акттан финанслауның план күләмнәре, мең сум	Программа буенча хисап чорына бүленгән (лимит), мең сум	Финанслау проценты	Асылда акчалар (башкаручы счетыннан күчерелгән) ел башыннан, мең сум.	Индикаторның атамасы, үлчәү берәмлеге	Индикатор күрсәткечләре				
								узган ел		агымдагы ел		
								план	факт	план	факт	үтәлеш проценты
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Программа буенча барлыгы	Барлыгы											
	жирле бюджет											